

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 3

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Європейський вимір реформування публічного
управління в Україні”
м. Київ, МАУП, 24 листопада 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 28 09.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Європейський вимір ре-
формування публічного управління в Україні”, 24 листопада 2016 р. / ред-
кол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 208 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Міхатуліна Олена Миколаївна Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю та засоби державного захисту прав суб'єктів господарювання	110
Медвідь Федір Михайлович, Доносо Варгас Дієго Хосе, Мельниченко Ярослав Богданович Цінності у системі права в умовах реформування публічного управління в Україні.....	113
Медвідь Федір Михайлович, Доносо Варгас Сантьяго Феліпе, Хруленко Олена Сергіївна Політико-правові погляди Н. Макіавеллі в сучасній кратології	117
Найдьонов Іван Миколайович Підготовка викладача фахових дисциплін як політико-соціальна проблема.....	121
Новальська Надія Іванівна Розвиток національно обумовленої управлінської думки в Україні в XX столітті.....	124
Савойська Світлана Василівна Про політику децентралізації із російським “присмаком” (на прикладі мовної політики сучасної України)	126
Сиротенко Роман Олександрович, Кайдашев Роман Петрович Судовий контроль як технологія забезпечення публічності влади: час та строки в Кодексі адміністративного судочинства.....	130
Скиба Ганна Іванівна Державне регулювання бухгалтерського обліку: стан та перспективи розвитку.....	133
Стасюк Світлана Валентинівна Розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань як реалізація рекомендаційного методу фінансового права в Україні.....	135
Тімашова Вікторія Михайлівна Деякі аспекти правління, управління й адміністрування при здійсненні реформ	138
Ткачук Анна Іллівна Традиції й тенденції розвитку публічного управління в Україні	140
Тьорло Володимир Олександрович, Приходько Григорій Григорович Формування громадського управління в Україні при створенні на європейських засадах прозорого ринку нафтопродуктів.....	143
Утвенко Володимир Валерійович Проблема запровадження недержавного пенсійного забезпечення в Україні в умовах здійснення соціально-економічних перетворень	146
Чайка Наталія Григорівна Державне адміністрування підприємництва: український досвід.....	150
Чмир Олеся Богданівна Правові основи децентралізації в Україні та її наслідки на прикладі Шишацької територіальної громади.....	153

РОЗСТРОЧЕННЯ ТА ВІДСТРОЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ РЕКОМЕНДАЦІЙНОГО МЕТОДУ ФІНАНСОВОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

Еволюційні процеси у сфері оподаткування в Україні набирають стрімких обертів. Саме від якості адміністрування податків та зборів залежить ефективність та повнота наповнення Зведеного бюджету України. Традиційним вважається застосування державою методів волевиявлення щодо мобілізації грошових коштів до бюджетів усіх рівнів, адже учасники податкових правових відносин завжди є нерівними у своїй взаємодії. У той же час, все більшої актуальності набувають правові процеси, які не пов'язані з державним примусом. Останні дозволяють досягати суспільно значущої мети шляхом рекомендацій, пошуком механізмів наповнення бюджетів альтернативними правовими методами, у зв'язку із чим встановлюється взаємоприйнятний суб'єктами податкових правових відносин баланс інтересів та значущих дій.

Саме тому, є актуальним дослідження розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань як реалізації рекомендаційного методу фінансового права, який, на нашу думку, недостатньо ефективно застосовується у практичній діяльності органів Державної фіскальної служби в Україні. Одночасно, даний правовий процес як процес реалізації податкових правових норм не досліджений науковцями у сфері права у повному обсязі. Це унеможливує його свідоме та потребове застосування як дієвого правового механізму мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів, а також способу впливу на правосвідомість платників податків задля безумовного виконання останніми податкового обов'язку.

Методологічну основу можливості дослідження розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань платників податків як процесів реалізації рекомендаційного методу фінансового права стало можливим завдяки науковим дослідженням таких учених як Н. М. Коркунов, С. І. Лучковська, Г. В. Россіхіна, Л. К. Царьова, Т. О. Чернадчук та інші.

У практичній діяльності органів Державної фіскальної служби України з часів незалежності спостерігається хворобливе намагання забезпечити надходження до бюджету любою ціною. З одного боку, це прагнення обумовлене основними завданнями та функціями даної державної структури. З іншого боку, така тенденція завуальовує увагу контролюючого органу до загальної економічної ситуації у країні, процесів динаміки фінансово-економічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності при наявності відсутності порушень чинного податкового законодавства України тощо.

Як зазначає Г. В. Россіхіна, фінансове правозастосування є владною діяльністю компетентних уповноважених державних органів (їх посадових осіб), яке здійснюється на підставі принципів законності, доцільності, обґрунтованості в строго встановленому процесуальному порядку і спрямоване на прийняття індивідуальних фінансово-правових актів, та має своєю метою реалізацію норм фінансового права у зв'язку із здійсненням фінансового контролю, притягненням правопорушників до

фінансової відповідальності, розглядом скарг учасників фінансових правовідносин тощо [4, 159]. Л. К. Царьова акцентує увагу, що податкове зобов'язання виникає не з волі зобов'язаної особи — платника податків, а згідно з покладеним на платника обов'язком, встановленим імперативними приписами норм податкового законодавства [5, 66]. Н. М. Коркунов стверджує, що право може обійтися і без примусу, і не всяке право може здійснюватися через примус [1, 95]. Так, податковий орган може приймати рішення про розстрочення та відстрочення податкового зобов'язання платника податків. Відповідно до вимог п. 1 ст. 100 Податкового кодексу України розстрочення податкових зобов'язань — перенесення строків сплати платником податків його грошових зобов'язань або податкового боргу під проценти, розмір яких дорівнює розміру пені. Якщо до складу розстроченої суми входить пеня, то для розрахунку процентів за користування податковим кредитом береться сума за виключенням суми пені [3]. Відстрочення податкових зобов'язань представляє собою перенесення сплати основної суми податкових зобов'язань платника податків на умовах податкового кредиту без урахування сум пені під проценти, розмір яких не може бути меншим, ніж ставка Національного банку України.

Податкове адміністрування покликане виробляти новітні форми податкових правових відносин, які базуються на високому ступені правосвідомості платників податків та законності з боку дій контролюючого органу. Саме податкове адміністрування покликане забезпечити своєчасне адміністрування податкового боргу, і можливість розстрочити або відстрочити його є правом платника податків, а не його обов'язком.

Платник податків, який звертається до контролюючого органу із заявою про розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань, вважається таким, що узгодив суму такого грошового зобов'язання. Як зазначає С. І. Лучковська, окрім методу владних приписів, фінансово-правовому регулюванню властиві й інші методи: узгодження, рекомендації, координації і т. п. [2, 30]. Підставою для розстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків є надання ним достатніх доказів існування обставин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу такого платника податків, а також економічного обґрунтування, яке свідчить про можливість погашення грошових зобов'язань та податкового боргу та/або збільшення податкових надходжень до відповідного бюджету внаслідок застосування режиму розстрочення, протягом якого відбудуться зміни політики управління виробництвом чи збутом такого платника податків.

Розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань надає можливість досягнення суспільно корисних результатів у діяльності учасників податкових правових відносин. Адже, як зазначає Т. О. Чернадчук, філософське розуміння відносин використовується при визначенні суспільних відносин. Однак, при цьому враховується специфіка власне суспільних відносин, суб'єкти яких мають спільну природу не в якості фізичних або біологічних істот, а в якості діячів, які здійснюють усвідомленні і ціннісні значущі з позиції суспільства акти поведінки [6, 47].

Бюджет отримує стабільні надходження у якості розстрочених або відстрочених платежів, що є більш прийнятним для здійснення фіскальної функції держави, ніж боротьба із накопиченням податкового боргу, яка інколи носить невдалий характер у зв'язку із неможливістю описати та реалізувати майно підприємства завдяки його відсутності. Одночасно підприємство має можливість продовжити свою фінансово-господарську діяльність, розвиватись і добровільно погасити податкові зобов'язання перед бюджетом. Таким чином, на нашу думку, вбачається доцільним більш широ-

ко застосовувати органами Державної фіскальної служби рекомендаційного методу регулювання податкових правових відносин шляхом безперешкодного та законного надання розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань платникам податків.

Джерела

1. Коркунов Н. М. Лекции по общей теории права. — 8-е изд. / Н. М. Коркунов. — СПб.: Изд. Юрид. кн. маг. Н. К. Мартынова, 1909. — 102 с.
2. Лучковська С. І. Фінансове право: навч. посібник [для студ. економ. спец. вищих навч. закладів] / С. І. Лучковська. — К.: КНТ, 2010. — 296 с.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Россіхіна Г. В. Застосування фінансово-правових норм: монографія / Г. В. Россіхіна. — Х.: “Цифрова друкарня № 1”, 2013. — 400 с.
5. Царьова Л. К. Проблеми визначення правової природи деяких зобов'язань у сучасний період розвитку фінансового права // Фінансове право у XX сторіччі: здобутки та перспективи: матер. Міжнародної науково-практичної конференції, 4–7 жовтня 2011 року. — Київ: НДІ фінансового права, 2011. — С. 65–68.
6. Чернадчук Т. О. Актуальні питання інформаційних правовідносин у банківській сфері: монографія / Т. О. Чернадчук; заг. ред. д. ю. н., проф. Арістової І. В. — Суми: “Сумський національний аграрний університет”, 2011. — 162 с.